Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
JEAN RICHARD DE LA TOUR
prednesené 25. septembra 2025[1]

Vec C-465/24

SBK Art Limited Liability Company
proti
Fortenova Group STAK Stichting,
Open Pass Limited

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika – Reštriktívne opatrenia vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny – Nariadenie (EÚ) č. 269/2014 – Článok 1 písm. f) – Pojem ‚zmrazenie finančných prostriedkov' – Výkon hlasovacieho práva a práva zúčastňovať sa na valných zhromaždeniach spojených s certifikátmi k akciám v držbe osoby, na ktorú sa vzťahujú reštriktívne opatrenia"

I. Úvod

1. Ak Rada Európskej únie rozhodne o reštriktívnych opatreniach týkajúcich sa zmrazenia finančných prostriedkov, môže osoba, ktorej sa takéto zmrazenie finančných prostriedkov týka, naďalej vykonávať hlasovacie práva a právo zúčastňovať sa na valných zhromaždeniach držiteľov certifikátov k akciám, ak je držiteľom takýchto certifikátov?

2. Na zodpovedanie tejto otázky bude musieť Súdny dvor v prejednávanej veci vyložiť nariadenie Rady (EÚ) č. 269/2014 zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny[2], zmenené vykonávacím nariadením Rady (EÚ) 2024/1493 z 27. mája 2024[3], ktoré podobne ako mnohé ďalšie nariadenia týkajúce sa iných konfliktov alebo hrozieb zaviedlo zmrazenie aktív určitých fyzických alebo právnických osôb.

3. Navrhnem Súdnemu dvoru, aby vyložil zmrazenie finančných prostriedkov, pokiaľ sa týka certifikátov k akciám, v tom zmysle, že zahŕňa zmrazenie práva hlasovať a zúčastňovať sa na valných zhromaždeniach.

[1] Jazyk prednesu: francúzština.

[2] Ú. v. EÚ L 78, 2014, s. 6.

[3] Ú. v. EÚ L, 2024/1493, ďalej len „nariadenie č. 269/2014".

II. Právo Únie

4. Odôvodnenie 2 rozhodnutia Rady (SZBP) 2024/1843 z 28. júna 2024, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny[4], stanovuje:

„Európska rada vo svojich záveroch 21. a 22. marca 2024 potvrdila, že [Európska ú]nia neochvejne podporuje nezávislosť, zvrchovanosť a územnú celistvosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc a uznala prirodzené právo Ukrajiny na sebaobranu proti ruskej agresii. Európska rada tiež vyzvala na ďalšie kroky, ktorými sa oslabí schopnosť Ruska pokračovať v jeho útočnej vojne, a to aj posilnením sankcií.“

5. Článok 1 nariadenia č. 269/2014 stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

…

d) ‚hospodárske zdroje‘ sú aktíva každého druhu, hmotné aj nehmotné, hnuteľné aj nehnuteľné, ktoré nie sú finančnými prostriedkami, ale možno ich použiť na získanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb;

e) ‚zmrazenie hospodárskych zdrojov‘ je zabránenie využívaniu hospodárskych zdrojov na účely získania finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb akýmkoľvek spôsobom, ktorý zahŕňa okrem iného ich predaj, prenájom alebo založenie;

f) ‚zmrazenie finančných prostriedkov‘ je zabránenie akémukoľvek pohybu, prevodu, úprave, použitiu finančných prostriedkov a prístupu k nim alebo manipulácii s nimi, ktoré by mali za následok akúkoľvek zmenu ich objemu, výšky, umiestnenia, vlastníctva, držby, charakteru, miesta určenia, alebo inú zmenu, ktorá by umožnila použitie finančných prostriedkov, vrátane spravovania portfólií;

g) ‚finančné prostriedky‘ sú finančné aktíva a výhody každého druhu, ktoré zahŕňajú, nie však výlučne:

   …

   iii) verejne alebo súkromne obchodovateľné cenné papiere a dlhové nástroje vrátane akcií a majetkových podielov, certifikátov zastupujúcich cenné papiere, dlhopisov, zmeniek, záruk, dlžobných úpisov a zmlúv o finančných derivátoch;

   iv) úroky, dividendy alebo iné príjmy z aktív alebo hodnoty akumulované alebo vytvárané aktívami;

…“

[4] Ú. v. EÚ L, 2024/1843.

6. Článok 2 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Zmrazujú sa všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré patria akýmkoľvek fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom, alebo fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom, ktoré sú s nimi spojené, a ktoré sú uvedené v zozname v prílohe I, ako aj finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré sú v držbe alebo pod kontrolou takýchto fyzických osôb, právnických osôb, subjektov alebo orgánov.

2. Žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje sa priamo ani nepriamo nesprístupnia fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom, alebo fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom, ktoré sú s nimi spojené, a ktoré sú uvedené v zozname v prílohe I, ani sa neposkytnú v ich prospech.“

7. Článok 7 ods. 2 písm. b) uvedeného nariadenia stanovuje:

„Článok 2 ods. 2 sa neuplatňuje, ak sa na zmrazené účty pripisujú:

…

b) platby splatné na základe zmlúv, dohôd alebo záväzkov, ktoré sa uzavreli alebo ktoré vznikli pred dátumom, kedy fyzická alebo právnická osoba, subjekt alebo orgán uvedené v článku 2 boli zaradené do zoznamu v prílohe I;…“

8. Článok 9 ods. 1 toho istého nariadenia stanovuje:

„Zakazuje sa vedomá a úmyselná účasť na činnostiach, ktorých cieľom alebo dôsledkom je obchádzanie opatrení uvedených v článku 2.“

9. Článok 10 ods. 1 nariadenia č. 269/2014 stanovuje:

„Zmrazením finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov alebo odmietnutím sprístupnenia finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ktoré sa uskutočnilo v dobrej viere, že takýto postup je v súlade s týmto nariadením, nevzniká pre fyzickú alebo právnickú osobu, subjekt alebo orgán, ktoré ho uskutočnia, ani pre ich vedúcich pracovníkov či zamestnancov žiadna zodpovednosť, pokiaľ sa nepreukáže, že finančné prostriedky a hospodárske zdroje boli zmrazené alebo zadržané v dôsledku nedbanlivosti.“

10. Článok 14 ods. 4 tohto nariadenia stanovuje:

„Zoznam v prílohe I sa pravidelne, aspoň každých 12 mesiacov preskúmava.“

11. Článok 15 ods. 1 uvedeného nariadenia znie:

„Členské štáty stanovia pravidlá o ukladaní sankcií vrátane prípadných trestných sankcií za porušovanie ustanovení tohto nariadenia a prijmú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty takisto stanovia vhodné opatrenia na konfiškáciu príjmov z takéhoto porušovania.“

III. Skutkový stav sporu vo veci samej a prejudiciálne otázky

12. V dôsledku finančných ťažkostí sa v roku 2018 uskutočnila reštrukturalizácia chorvátskej skupiny pôsobiacej v oblasti maloobchodu, výroby potravín a poľnohospodárstva. Po skončení tejto reštrukturalizácie bola v Holandsku vytvorená holdingová štruktúra Fortenova Group STAK Stichting (ďalej len „STAK“). Táto má vo fiduciárnej držbe akcie inej spoločnosti, Fortenova GroupTopCo BV, v súvislosti s ktorými vykonáva hlasovacie práva a ku ktorým vydala certifikáty k akciám. Táto posledná uvedená spoločnosť nepriamo vlastní potravinársku skupinu, ktorá bola predmetom tejto reštrukturalizácie.

13. Medzi držiteľmi certifikátov k akciám, ktoré boli vydané zo strany STAK, sú spoločnosť SBK Art LLC (ďalej len „SBK“) vo výške 41,82 % a spoločnosť VTB Bank (Europe) SE vo výške 7,27 %. Na tieto dve spoločnosti sa vzťahujú reštriktívne opatrenia podľa nariadenia č. 269/2014.

14. Správna rada STAK zvolala držiteľov certifikátov k akciám na zhromaždenie týchto držiteľov certifikátov (ďalej len „zhromaždenie“). Toto zhromaždenie sa malo konať 18. augusta 2022 a na programe bola zmena riadenia spoločnosti, najmä zvýšením kvóra na 70 % certifikátov, pričom sa mala stanoviť výnimka spočívajúca v absencii kvóra v prípade, že aspoň 35 % certifikátov majú v držbe sankcionované subjekty. Predstavenstvo spresnilo, že sankcionovaní držitelia certifikátov k akciám sú zbavení výkonu svojich práv spojených s týmito certifikátmi, vrátane hlasovacieho práva, a že príslušné hlasovacie práva nebudú zohľadnené.

15. Voorzieningenrechter (sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení) Rechtbank Amsterdam (súd v Amsterdame, Holandsko), na ktorý sa obrátila SBK, ktorá žiada o zohľadnenie svojich hlasovacích práv v súvislosti s týmito uzneseniami týkajúcimi sa riadenia, 6. septembra 2022 vyhovel tomuto návrhu, pričom sa domnieval, že hlasovanie o riadení neohrozuje cieľ sankcií, pretože nemôže viesť k toku finančných prostriedkov alebo zdrojov do Ruska.

16. Dňa 29. decembra 2022 Gerechtshof Amsterdam (Odvolací súd Amsterdam, Holandsko) zrušil tento rozsudok a zamietol návrhy spoločnosti SBK z dôvodu, že tak usmernenia Európskej komisie, ako aj usmernenia príslušného orgánu Holandska spresnili, že akcionári, ktorých akcie sú zmrazené, už nemôžu vykonávať svoje hlasovacie právo. Tento súd dodal, že tento výklad je v súlade so zásadou, podľa ktorej sankcie musia mať maximálny účinok a musia byť jasné a predvídateľné. Uvedený súd z toho vyvodil, že odmietnutie STAK pripustiť SBK na zhromaždenia a vykonávať jej hlasovacie práva, je v súlade s jej povinnosťou dodržiavať režim sankcií.

17. Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), ktorý je vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, pripomína, že pojem „zmrazenie finančných prostriedkov“, a najmä certifikátov k akciám definovaných v článku 1 písm. f) nariadenia č. 269/2014, sa má vykladať jednotne a autonómne. Uvádza, že existujú argumenty v prospech širokého výkladu tohto pojmu, ktorý znamená zákaz vykonávať právo zúčastňovať sa na zhromaždeniach a hlasovacie právo spojené s certifikátmi k akciám. Dosah sankčných opatrení tak musí byť čo najväčší v súlade s najlepšími postupmi Únie a so stanoviskom, ktoré Komisia zaujala vo svojich odpovediach na často kladené otázky, aj keď tieto nie sú záväzné. Vnútroštátny súd však uvádza, že ďalšie argumenty vedú k opačnému výkladu, pretože nevýhody spôsobené sankčnými opatreniami nesmú byť neprimerané vo vzťahu k sledovaným cieľom. Za tohto predpokladu treba zohľadniť povahu a obsah rozhodnutia zaradeného do programu, úmysel držiteľa zmrazených certifikátov k akciám hlasovať a dôsledky tohto rozhodnutia na uvedené

certifikáty. Tento výklad by sa mohol zakladať na jednej z odpovedí Komisie na často kladené otázky, pretože uvádza, že sankcionovaným osobám sa zakazuje vykonávať hlasovacie práva, ktoré by mohli viesť k zmene vo vzťahu k týmto akciám (t. j. pokiaľ ide o ich objem, výšku, umiestnenie, vlastníctvo, držbu, charakter, určenie atď.), a že treba zabrániť tomu, aby sa tieto práva využívali na získanie finančných prostriedkov, tovaru alebo služieb akýmkoľvek spôsobom.

18. Za týchto podmienok Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), ktorý dospel k záveru, že existuje dôvodná pochybnosť o výklade, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa zmrazenie finančných prostriedkov v zmysle článku 1 [písm. f)] nariadenia č. 269/2014 v prípade certifikátov k akciám vo vlastníctve alebo v držbe fyzických osôb alebo fyzických alebo právnických osôb, subjektov alebo orgánov s nimi spojeným, ktoré sú uvedené v prílohe I, alebo ktoré tieto osoby, subjekty alebo orgány vlastnia, majú v držbe alebo kontrolujú, vykladať v tom zmysle, že právo zúčastniť sa zhromaždení a vykonávať hlasovacie práva spojené s certifikátmi k akciám nemožno vykonávať, pokiaľ to nemá za následok neprimeranú škodu pre dotknutého majiteľa certifikátov k akciám?

2. Bude odpoveď na [prvú] otázku… odlišná, ak v prejednávanej veci s prihliadnutím na povahu a obsah rozhodnutia zaradeného do programu a stanovisko držiteľa dotknutého certifikátu v súvislosti s týmto rozhodnutím môže mať výkon práva účasti na zhromaždeniach a hlasovacieho práva za následok akýkoľvek pohyb, prevod, úpravu, použitie finančných prostriedkov, prístup k nim alebo manipuláciu s nimi akýmkoľvek spôsobom, ktoré by mali za následok akúkoľvek zmenu ich objemu, výšky, umiestnenia, vlastníctva, držby, charakteru, miesta určenia alebo akúkoľvek inú zmenu, ktorá by umožnila použitie finančných prostriedkov, vrátane spravovania portfólií, v zmysle článku 1 písm. f) nariadenia č. 269/2014?“

19. SBK, STAK, holandská, chorvátska a rakúska vláda, ako aj Komisia predložili písomné pripomienky. Títo účastníci konania a oprávnené subjekty, s výnimkou rakúskej vlády, predniesli svoje ústne pripomienky na pojednávaní, ktoré sa konalo 11. júna 2025.

IV. Analýza

20. Obe otázky položené vnútroštátnym súdom možno posúdiť spoločne, pretože Súdnemu dvoru sa v skutočnosti kladie otázka, či zmrazenie finančných prostriedkov, ako je definované v článku 1 písm. f) nariadenia č. 269/2014, má, pokiaľ ide o certifikáty k akciám patriace právnickej osobe, na ktorú sa vzťahuje takéto opatrenie podľa článku 2 ods. 1 tohto nariadenia, za následok zákaz výkonu hlasovacích práv a práva zúčastňovať sa na zhromaždeniach, a prípadne, či je tento zákaz úplný alebo či musí zohľadňovať povahu uznesení predložených na hlasovanie.

21. Treba uviesť, že v prejednávanej veci nie je spochybnené zaradenie SBK do zoznamu sankcionovaných osôb a skutočnosť, že sú zmrazené jej certifikáty k akciám. V tejto súvislosti musím spresniť, že certifikáty k akciám sú rovnocenné s akciami a že z tohto dôvodu predstavujú finančné prostriedky podľa definície stanovenej v článku 1 písm. g) bode iii) nariadenia č. 269/2014, ktorý uvádza akcie a certifikáty zastupujúce cenné papiere. Naproti tomu sa diskutuje o tom, do akej miery zmrazenie týchto certifikátov ovplyvňuje súvisiace práva hlasovať a zúčastňovať sa na zhromaždeniach.

22. Keďže zmrazenie finančných prostriedkov je pojmom práva Únie definovaným najmä v článku 1 písm. f) nariadenia č. 269/2014, musí sa vykladať jednotne a autonómne. Na tento účel je podľa ustálenej judikatúry potrebné zohľadniť nielen znenie tohto ustanovenia, ale aj jeho kontext, ciele sledované právnou úpravou, ktorej je súčasťou, a prípadne aj históriu jeho vzniku. [5]

23. Je pravda, že medzi jazykovými verziami nariadenia č. 269/2014 existujú malé rozdiely, ale podľa môjho názoru nepostačujú na spochybnenie chápania a výkladu textu tohto nariadenia.

24. Ustanovenie, ktorého výklad sa požaduje, je totiž v skutočnosti ustanovením, ktoré existuje vo všetkých nástrojoch reštriktívnych opatrení prijatých Radou. Každé z nariadení obsahuje definíciu zmrazenia finančných prostriedkov a preskúmanie vývoja jeho znenia v priebehu času prináša cenné poznatky na účely jeho výkladu.

25. Podľa definície v pôvodnom znení z roku 2001, ktorá bola použitá v jedenástich nariadeniach až do roku 2011, [6] teda zmrazenie finančných prostriedkov v podstate znamená zabránenie akémukoľvek pohybu, prevodu, pozmeneniu, *použitiu alebo obchodovaniu* s finančnými prostriedkami akýmkoľvek spôsobom, čo by malo za následok akúkoľvek zmenu ich objemu, výšky, umiestnenia, vlastníctva, držby, charakteru, určenia alebo inú zmenu, ktorá by umožnila použitie finančných prostriedkov vrátane spravovania portfólia.

26. V štyroch ďalších nariadeniach, ktoré boli prijaté v rokoch 2008 až 2014, [7] však prijaté znenie v podstate zodpovedá zneniu, ktorého výklad sa požaduje od Súdneho dvora, a to zabránenie akémukoľvek pohybu, prevodu, úprave, *použitiu finančných prostriedkov, prístupu k nim alebo manipulácii s nimi* akýmkoľvek spôsobom, ktoré by mali za následok akúkoľvek zmenu ich objemu, výšky, umiestnenia, vlastníctva, držby, charakteru, miesta určenia, alebo akúkoľvek inú zmenu, ktorá by umožnila použitie finančných prostriedkov, vrátane spravovania portfólií.

[5] Pozri rozsudky zo 17. novembra 1983, Merck (292/82, EU:C:1983:335, bod 12); z 18. októbra 2022, IG Metall a ver.di (C-677/20, EU:C:2022:800, bod 31), a zo 4. októbra 2024, Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (C-406/22, EU:C:2024:841, bod 65).

[6] Pozri článok 1 bod 2 nariadenia Rady (ES) č. 2580/2001 z 27. decembra 2001 o určitých obmedzujúcich opatreniach zameraných proti určitým osobám a subjektom s cieľom boja proti terorizmu (Ú. v. ES L 344, 2001, s. 70; Mim. vyd. 18/001, s. 207), článok 1 bod 3 nariadenia Rady (ES) č. 881/2002 z 27. mája 2002, ktoré ukladá niektoré špecifické obmedzujúce opatrenia namierené proti niektorým osobám spojeným s Usámom bin Ládinom, sieťou Al-Káida a Talibanom a ruší nariadenie Rady (ES) č. 467/2001, ktoré zakazuje vývoz určitého tovaru a služieb do Afganistanu, posilňuje zákaz letov a rozširuje zmrazenie finančných prostriedkov a ďalších finančných zdrojov vo vzťahu k Talibanu v Afganistane (Ú. v. ES L 139, 2002, s. 9; Mim. vyd. 18/001, s. 294), článok 1 ods. 4 nariadenia Rady (ES) č. 1210/2003 zo 7. júla 2003 o niektorých osobitných obmedzeniach hospodárskych a finančných vzťahov s Irakom, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) 2465/96 (Ú. v. EÚ L 169, 2003, s. 6; Mim. vyd. 10/003, s. 260), článok 1 písm. c) nariadenia Rady (ES) č. 314/2004 z 19. februára 2004 o určitých reštriktívnych opatreniach voči Zimbabwe (Ú. v. EÚ L 55, 2004, s. 1; Mim. vyd. 18/003, s. 50), článok 1 bod 3 nariadenia Rady (ES) č. 560/2005 z 12. apríla 2005, ktorým sa ukladajú určité osobitné obmedzujúce opatrenia namierené proti určitým osobám a subjektom v dôsledku situácie na Pobreží Slonoviny (Ú. v. EÚ L 95, 2005, s. 1), článok 1 bod 3 nariadenia Rady (ES) č. 1183/2005 z 18. júla 2005, ktorým sa zavádzajú určité osobitné reštriktívne opatrenia namierené proti osobám, ktoré porušujú zbrojné embargo voči Konžskej demokratickej republike (Ú. v. EÚ L 193, 2005, s. 1), článok 1 bod 2 nariadenia Rady (ES) č. 765/2006 z 18. mája 2006 o reštriktívnych opatreniach proti prezidentovi Lukašenkovi a niektorým predstaviteľom Bieloruska (Ú. v. EÚ L 134, 2006, s. 1), článok 1 písm. h) nariadenia Rady (ES) č. 423/2007 z 19. apríla 2007 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 103, 2007, s. 1), článok 1 písm. i) nariadenia Rady (EÚ) č. 961/2010 z 25. októbra 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 423/2007 (Ú. v. EÚ L 281, 2010, s. 1), článok 1 písm. b) nariadenia Rady (EÚ) č. 204/2011 z 2. marca 2011 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Líbyi (Ú. v. EÚ L 58, 2011, s. 1), ako aj článok 1 písm. b) nariadenia Rady (EÚ) č. 270/2011 z 21. marca 2011 o reštriktívnych opatreniach voči určitým osobám, subjektom a orgánom s ohľadom na situáciu v Egypte (Ú. v. EÚ L 76, 2011, s. 4).

[7] Pozri článok 1 písm. f) nariadenia Rady (ES) č. 194/2008 z 25. februára 2008, ktorým sa obnovujú a posilňujú reštriktívne opatrenia voči Barme/Mjanmarsku a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 817/2006 (Ú. v. EÚ L 66, 2008, s. 1), článok 1 bod 1 písm. a) nariadenia Rady (EÚ) č. 1286/2009 z 22. decembra 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 881/2002, ktoré ukladá niektoré špecifické obmedzujúce opatrenia namierené proti niektorým osobám a subjektom spojeným s Usámom bin Ládinom, sieťou Al-Káida a Talibanom (Ú. v. EÚ L 346, 2009, s. 42), článok 1 písm. i) nariadenia Rady (EÚ) č. 36/2012 z 18. januára 2012 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Sýrii, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 442/2011 (Ú. v. EÚ L 16, 2012, s. 1), ako aj článok 1 písm. f) nariadenia Rady (EÚ) č. 208/2014 z 5. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach voči určitým osobám, subjektom a orgánom s ohľadom na situáciu na Ukrajine (Ú. v. EÚ L 66, 2014, s. 1).

27. Napokon v dvoch nariadeniach z rokov 2012 a 2016[8] Rada v podstate použila túto definíciu: zabránenie akémukoľvek pohybu, prevodu, úprave alebo *použitiu finančných prostriedkov, prístupu k nim alebo manipulácii s nimi*, ktoré by mali za následok akúkoľvek zmenu ich objemu, výšky, umiestnenia, vlastníctva, držby, charakteru, miesta určenia, alebo inú zmenu, ktorá by umožnila použitie finančných prostriedkov, vrátane spravovania portfólií.

28. Treba konštatovať, že vo všetkých týchto zneniach sa jediné podstatné rozdiely týkajú výrazov „použitie alebo obchodovanie s finančnými prostriedkami“, „použitie finančných prostriedkov, prístup k nim alebo manipulácia s nimi“, ako aj „použitie finančných prostriedkov, prístup k nim alebo manipulácia s nimi“. V rámci týchto definícií bolo len pridané slovo „prístup“ a spojka „alebo“ bola presunutá alebo pridaná.

29. Dodávam, že preskúmanie anglickej jazykovej verzie nariadení, ktorú sú citované v poznámkach pod čiarou 6, 7 vyššie a 8 nižšie, ukazuje, že výraz „access to“ sa nachádza v definícii zmrazenia finančných prostriedkov vo všetkých týchto nariadeniach, s výnimkou troch nariadení[9]. V určitom počte uvedených nariadení vo francúzskom jazyku teda tento výraz „access to“ nebol preložený. Okrem toho vo francúzskej jazykovej verzii nariadenia 2016/44 sa uvádza „modification, utilisation ou manipulation de fonds, ou tout accès“, zatiaľ čo verzia v anglickom jazyku uvádza „alteration or use of, access to, or dealing with“.

30. Zdá sa mi teda jasné, že druhá časť definície „zmrazenie finančných prostriedkov“, ktorá uvádza zmeny nasledujúce po operáciách s finančnými prostriedkami, ktoré majú byť zmrazené, sa uplatňuje na všetky tieto operácie, a nielen na prístup k finančným prostriedkom a manipuláciu s nimi. Gramatické a jazykové nedostatky totiž podľa môjho názoru vyplývajú z naliehavosti, s akou sa o týchto sankčných opatreniach rozhoduje, aby sa zachoval účinok prekvapenia voči dotknutým osobám.

31. Znenie tejto definície tak umožňuje rozlišovať na jednej strane medzi určitými transakciami, ktorým treba zabrániť (pohyb, prevod, zmena, používanie finančných prostriedkov, prístup k nim alebo manipulácia s nimi), a na druhej strane dôsledkami pre finančné prostriedky vyvolanými týmito operáciami (zmena ich objemu, výšky, umiestnenia, vlastníctva, držby, charakteru, určenia alebo akejkoľvek inej zmeny, ktorá by umožnila ich použitie, vrátane spravovania portfólií).

32. Zmrazenie finančných prostriedkov si teda vyžaduje zabrániť operácii, ktorá má vplyv na finančné prostriedky. Tieto dve podmienky umožňujú zabezpečiť, aby sa zmrazenie týkalo operácií, ktoré majú dôsledky na zmrazené finančné prostriedky.

33. Súdny dvor rozhodol, že tento pojem „zmrazenie finančných prostriedkov“ je v jednom z jeho znení[10] vymedzený veľmi široko[11] a musí sa vykladať extenzívne,[12] pretože „z tejto definície vyplýva, že zmrazenie finančných prostriedkov má za cieľ čo najviac obmedziť operácie, ktoré

[8] Pozri článok 1 písm. k) nariadenia Rady (EÚ) č. 267/2012 z 23. marca 2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 961/2010 (Ú. v. EÚ L 88, 2012, s. 1), ako aj článok 1 písm. b) nariadenia Rady (EÚ) 2016/44 z 18. januára 2016 o reštriktívnych opatreniach s ohľadom na situáciu v Líbyi, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 204/2011 (Ú. v. EÚ L 12, 2016, s. 1).

[9] Konkrétne nariadenia č. 2580/2001, 881/2002 a 1210/2003.

[10] Konkrétne v nariadení č. 423/2007.

[11] Pozri rozsudok z 11. novembra 2021, Bank Sepah (C-340/20, EU:C:2021:903, bod 45).

[12] Pozri rozsudok z 11. novembra 2021, Bank Sepah (C-340/20, EU:C:2021:903, bod 56).

možno vykonať v súvislosti so zmrazenými finančnými prostriedkami, čo potvrdzuje vysoký počet uvedených prípadov a použitie výrazu ‚akýkoľvek'. Pokiaľ ide o prostriedky určené na obmedzenie týchto činností, normotvorca Únie ich tiež definuje extenzívne." [13]

34. Pokiaľ ide o ciele nariadenia č. 269/2014, rovnako ako Komisia sa domnievam, že odôvodňujú tiež extenzívny výklad pojmu „zmrazenie finančných prostriedkov".

35. Na jednej strane totiž odôvodnenie 2 rozhodnutia 2024/1843 uvádza, že reštriktívne opatrenia sa prijímajú s cieľom oslabiť schopnosť Ruskej federácie pokračovať vo svojej útočnej vojne, a to aj posilnením sankcií. Okrem toho judikatúra spresnila, že cieľom reštriktívnych opatrení je zvýšiť tlak na Ruskú federáciu, ako aj náklady na jej konanie zamerané na narušenie územnej celistvosti, zvrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny. [14]

36. Na druhej strane Súdny dvor tiež rozhodol, že na dosiahnutie cieľov sledovaných reštriktívnymi opatreniami „je nielen legitímne, ale aj nevyhnutné, aby mali definície pojmov ‚zmrazenie finančných prostriedkov' a ‚zmrazenie hospodárskych zdrojov' široký výklad, pretože ide o to, aby sa zabránilo akémukoľvek použitiu zmrazeného majetku, ktorý by umožňoval obchádzanie predmetných nariadení a využitie nedostatkov systému" [15].

37. Problém v prejednávanej veci spočíva v tom, že s certifikátmi k akciám sú spojené rôzne práva, tak ako aj s akciami. Tieto práva možno rozdeliť do dvoch kategórií: finančné práva (právo na dividendy, prednostné právo na upísanie akcií v prípade zvýšenia základného imania) a práva spojené s rozhodnutiami spoločnosti (hlasovacie právo, právo zúčastňovať sa na zhromaždeniach [16], právo na informácie o účtovníctve).

38. Majú byť všetky tieto práva zmrazené rovnako ako certifikát k akciám, ktorý na ne dáva nárok? Alebo sú uvedené práva zmrazené len vtedy, ak spĺňajú obe podmienky uvedené v bode 32 vyššie? Ak je splnenie týchto dvoch podmienok nevyhnutné, malo by sa oň usilovať všeobecne (napríklad, môže mať hlasovacie právo vplyv na finančné zdroje?), alebo pri každom použití v závislosti od jeho účinku (má hlasovanie o tom či onom uznesení vplyv na finančné zdroje?), čo zodpovedá stanovisku spoločnosti SBK? Alebo je potrebné považovať tieto práva za hospodárske zdroje odlišné od samotného certifikátu, ktorého zmrazenie je definované v článku 1 písm. e) nariadenia č. 269/2014?

A. Prvá hypotéza: zmrazenie hlasovacieho práva v závislosti od analýzy účinkov uznesení v jednotlivých prípadoch

39. SBK sa domnieva, že zmrazenie sa nemá vzťahovať na certifikát k akciám a na všetky práva, ktoré sú s ním spojené, ani na kategóriu práv spojených s kategóriou súvisiacich práv, ale v rámci každej kategórie súvisiacich práv. Najmä v prípade hlasovacích práv teda musia byť splnené dve podmienky uvedené v bode 32 vyššie, čo znamená vykonať individuálnu analýzu každého uznesenia podľa toho, či bude mať vplyv na hodnotu spoločnosti, alebo nie.

[13] Pozri rozsudok z 11. novembra 2021, Bank Sepah (C-340/20, EU:C:2021:903, bod 43).

[14] Pozri rozsudky z 25. júna 2020, VTB Bank/Rada (C-729/18 P, EU:C:2020:499, bod 59), ako aj z 15. novembra 2023, OT/Rada (T-193/22, EU:T:2023:716, bod 49 a citovaná judikatúra).

[15] Pozri rozsudok z 11. novembra 2021, Bank Sepah (C-340/20, EU:C:2021:903, bod 56).

[16] Právo zúčastniť sa na zhromaždeniach zahŕňa právo klásť otázky, požiadať o zaradenie bodov do programu, fyzicky alebo na diaľku sa zúčastniť valného zhromaždenia a byť zohľadnený v kvóre.

40. Na podporu svojho tvrdenia SBK uvádza, že pod zámienkou zmrazenia jej hlasovacích práv a účasti na zhromaždeniach z dôvodu zmrazenia jej certifikátov k akciám došlo k nepriateľskému a definitívnemu pokusu o nadobudnutie kontroly nad STAK menšími akcionármi, ktorí by v prípade hlasovania o zmenách v riadení získali tiež právo veta. V dôsledku toho sa domnieva, že zmrazenie jej hlasovacích práv by malo dôsledky na jej finančné zdroje, ktoré by išli nad rámec toho, čo podľa judikatúry [17] umožňujú reštriktívne opatrenia, teda časovo obmedzené a zvrátiteľné zásahy.

41. Žiadne z tvrdení predložených spoločnosťou SBK však nemôže spochybniť extenzívny výklad zmrazenia finančných prostriedkov, ktorý znamená zmrazenie hlasovacích práv a práva zúčastňovať sa na zhromaždeniach vo všeobecnosti, skôr než v závislosti od konkrétneho uznesenia.

42. V prvom rade, pokiaľ ide o neprimeranosť negatívnych účinkov reštriktívnych opatrení, Súdny dvor pripomenul, že pokiaľ ide o súdne preskúmanie dodržiavania zásady proporcionality, len zjavná neprimeranosť opatrenia prijatého vzhľadom na cieľ, ktorý príslušná inštitúcia zamýšľa sledovať, môže ovplyvniť zákonnosť takéhoto opatrenia, a že reštriktívne opatrenia majú už zo svojej podstaty negatívne účinky, najmä na subjekty, na ktoré sa vzťahujú. Súdny dvor dospel k záveru, že cieľ zachovania medzinárodného mieru a medzinárodnej bezpečnosti v súlade s cieľmi vonkajšej činnosti Únie, ako sú uvedené v článku 21 ZEÚ, môže odôvodniť negatívne dôsledky. [18]

43. V prejednávanej veci mi zmrazenie hlasovacích práv a účasti na zhromaždeniach, a to aj keď uznesenia *a priori* nevedú k finančným zmenám, nepripadá ako zjavne nevhodné na dosiahnutie cieľa zvýšiť tlak na Ruskú federáciu, ako aj náklady na jej konanie zamerané na narušenie územnej celistvosti, zvrchovanosti a nezávislosti Ukrajiny. [19] Dodávam, že v skutočnosti má každé rozhodnutie zhromaždenia vplyv na fungovanie spoločnosti a jej hodnotu, čo uznáva aj SBK, keď uvádza, že zmeny v spôsobe výpočtu väčšiny a kvóra budú mať negatívny vplyv na hodnotu jej podielov.

44. Reštriktívne opatrenie, hoci musí byť časovo obmedzené [20] a zvrátiteľné, čo je prípad dočasného zmrazenia hlasovacích práv a práva zúčastňovať sa na zhromaždeniach, nezaručuje zachovanie hodnoty zmrazených finančných prostriedkov, pretože v obchodnom styku existujú riziká (konkurzné konanie, hospodárska kríza s vplyvom na hodnotu spoločnosti alebo naopak obdobie rastu). Na rozdiel od toho, čo uvádza Komisia, sa teda domnievam, že dočasný a zvrátiteľný aspekt opatrenia sa týka samotného zmrazenia finančných prostriedkov, a nie hodnoty zmrazených finančných prostriedkov, ktorá môže byť ovplyvnená viacerými vonkajšími faktormi, ako je hospodárska kríza, alebo vnútornými faktormi, ako sú rozhodnutia v oblasti riadenia alebo stratégie.

45. Napokon sa domnievam, že existujú štyri ďalšie argumenty proti zmrazeniu hlasovacích práv a práva zúčastňovať sa na zhromaždeniach v závislosti od obsahu každého uznesenia.

46. Po prvé, keďže hlasovacie právo je slobodné, neexistuje žiadna záruka, že osoba, na ktorú sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, bude hlasovať tak, ako oznámila.

[17] Pozri rozsudok zo 6. septembra 2023, Pumpjanskij/Rada (T-270/22, EU:T:2023:490, bod 81), rozhodnutie napadnuté odvolaním [pozri vec Pumpjanskij/Rada (C-696/23 P), v ktorej v súčasnosti prebieha konanie].

[18] Pozri rozsudok z 13. marca 2025, PKK/Rada (C-44/23 P, EU:C:2025:181, body 134 až 136 a citovaná judikatúra).

[19] Pozri bod 35 vyššie.

[20] Pozri článok 14 ods. 4 nariadenia č. 269/2014.

47. Po druhé riadiaci pracovníci spoločností, ktorých niektorí akcionári podliehajú reštriktívnym opatreniam, budú pri analýze priamych alebo nepriamych finančných dôsledkov navrhovaných uznesení znášať nadmernú zodpovednosť. Nariadenie č. 269/2014 totiž stanovuje, že v prípade zmrazenia finančných prostriedkov v dobrej viere [21] nevzniká žiadna zodpovednosť, ale naopak zakazuje obchádzať zákazy súvisiace so zmrazením finančných prostriedkov [22] pod hrozbou sankcií stanovených členskými štátmi [23]. Okrem toho môže mať každý riadiaci pracovník odlišný výklad uznesení, o ktorých možno hlasovať alebo nie, čo oslabuje účinnosť sankcie na celom území Únie.

48. Po tretie riziko súdneho sporu vyvolané predložením uznesenia, v prípade ktorého by bolo hlasovanie sporné, môže naopak viesť k tomu, že sa nechá hlasovať o uzneseniach, o ktorých sa nemalo hlasovať.

49. Tento výsledok je v rozpore s podmienkami prijatými na vykonanie reštriktívnych opatrení, konkrétne so zásadou zmrazenia finančných prostriedkov stanovenou v článku 2 nariadenia č. 269/2014 a výnimkami vymenovanými v článkoch 2a a 4 až 7 tohto nariadenia, ktoré môžu viesť k uvoľneniu finančných prostriedkov buď priamo pre určité kategórie práv, alebo po schválení príslušným orgánom členského štátu pre iné kategórie práv. Ak sa teda SBK domnieva, že spĺňa podmienky jednej z týchto výnimiek, môže požiadať príslušný orgán o uvoľnenie hlasovacích práv.

50. Po štvrté sa v prejednávanej veci domnievam, že nezmenenie pravidiel väčšiny a kvóra neprimerane zasahuje do práv ostatných akcionárov, ktorí predstavujú viac ako väčšinu základného imania, a to z dôvodu zablokovania spojeného so skutočnosťou, že pravidlá väčšiny, ktorých zachovanie si SBK želá, sú stanovené s prihliadnutím na všetky certifikáty k akciám. [24]

B. Druhá hypotéza: zmrazenie podľa kategórie práv spojených s každým certifikátom k akciám

51. Ďalším spôsobom, ako pristupovať k zmrazeniu práv spojených s certifikátom k akciám alebo akciou, by bolo odlíšiť ich podľa ich kategórie, aby sa obmedzili negatívne účinky takéhoto zmrazenia.

52. Po prvé treba rozlišovať podľa toho, či ide o kategórie práv finančnej alebo nefinančnej povahy. Toto rozlišovanie ma nepresvedčilo, pretože je nepopierateľné, že hlasovacie práva, ktoré sú nefinančnými právami, môžu zakladať nárok na finančné prostriedky (napríklad priznanie dividend vyplýva z hlasovania o uznesení).

53. Po druhé možno uvažovať aj o rozlišovaní medzi právami vyžadujúcimi úkon akcionára, na ktorého sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, a ostatnými právami, pričom sa zmrazia len „aktívne“ práva pod podmienkou, že majú vplyv na finančné prostriedky.

54. Medzi „pasívne“ práva by mohli byť zahrnuté právo na informácie o účtovníctve, dôsledky konkurzného konania, ktoré zahŕňa zníženie základného imania na nulu s cieľom umožniť vstup nových akcionárov, priznanie dividend a prednostných práv na upísanie akcií, o ktorých rozhodlo valné zhromaždenie, na ktorom sa sankcionovaná osoba nezúčastnila, za predpokladu, že tieto

[21] Pozri článok 10 ods. 1 nariadenia č. 269/2014.

[22] Pozri článok 9 ods. 1 nariadenia č. 269/2014.

[23] Pozri článok 15 ods. 1 nariadenia č. 269/2014.

[24] Pozri body 55 a 56 vyššie.

práva budú okamžite zmrazené. Prednostné právo na upísanie by tak mohlo byť priznané všetkým akcionárom, ktorí sa môžu rozhodnúť uplatniť ho, alebo nie, ale naopak ho nemôže uplatniť akcionár, na ktorého sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, pretože ak ho získal pasívne vďaka hlasovaniu ostatných akcionárov, jeho výkon si vyžaduje úkon z jeho strany, ktorý bude mať vplyv na objem finančných prostriedkov.

55. Toto rozlišovanie medzi „aktívnymi“ a „pasívnymi“ právami je však v rozpore s právom zúčastňovať sa na zhromaždeniach, či už je vyjadrené fyzickou prítomnosťou, alebo jednoduchým zohľadnením certifikátov k akciám pri stanovovaní kvóra na účel prijatia rozhodnutí. Hoci sa možno domnievať, že fyzická prítomnosť na zhromaždení by ešte mohla patriť do kategórie „aktívnych“ práv z dôvodu vplyvu a tlaku vyvíjaného samotnou prítomnosťou akcionára, na ktorého sa vzťahujú reštriktívne opatrenia, zohľadnenie jeho podielov v rámci kvóra pre zhromaždenia by naopak viedlo k úplnému zablokovaniu chodu predmetnej spoločnosti v prípadoch, keď sa kvórum vypočíta na základe celkového počtu emitovaných cenných papierov, ako je to v prejednávanej veci.

56. Ak sa totiž zohľadní 41,82 % certifikátov k akciám emitovaných STAK, ktoré vlastní SBK, žiadne rozhodnutie už nemožno prijať, pretože v pôvodnom znení stanov STAK je väčšina vyjadrená percentuálnym podielom (50 %, 60 % alebo 66 2/3 %) všetkých vydaných certifikátov s hlasovacím právom, ktoré sú v obehu. Uvedenie hlasovacích práv v stanovách má *a priori* za cieľ vylúčiť z kvóra certifikáty, ktoré boli vydané od začiatku bez hlasovacieho práva, ak existujú, a nie certifikáty, na ktoré sa vzťahuje opatrenie zmrazenia.

57. Rovnako nariadenie č. 269/2014 výslovne stanovuje, že vyplatenie dividend aj bez hlasovania sankcionovanej osoby sa považuje za výnimku zo zákazu sprístupniť tejto osobe finančné prostriedky alebo zdroje, a nie ako jednoduché uplatnenie dvoch podmienok definície zmrazenia finančných prostriedkov citovaných v bode 32 vyššie. [25]

58. V dôsledku toho nie je relevantné ani toto rozlišovanie medzi „aktívnymi“ a „pasívnymi“ právami, ktoré vychádza z týchto dvoch podmienok stanovených definíciou zmrazenia finančných prostriedkov, nech je akokoľvek lákavé.

C. Tretia hypotéza: zmrazenie všetkých práv spojených s certifikátmi k akciám

59. Tento posledný prípad zmrazenia všetkých práv spojených s certifikátmi k akciám má viacero výhod. Zabezpečuje jednotné uplatňovanie pojmu zmrazenie akcií alebo cenných papierov, ako sú certifikáty k akciám. Umožňuje tiež jednoduché uplatnenie opatrenia na zmrazenie, rešpektuje účinok prekvapenia, ktorý je vlastný účinnosti takéhoto opatrenia, a tým zabraňuje akémukoľvek riziku obchádzania.

60. Certifikáty k akciám majú totiž v zásade finančnú hodnotu, pretože predstavujú časť kapitálu, ktorá má sama osebe hodnotu, ale tiež dáva právo na zisk napríklad vo forme dividend. Umožňujú však aj prostredníctvom hlasovacích práv a práv účasti na zhromaždeniach ovplyvňovať vývoj spoločnosti s cieľom zvýšiť zisky.

61. Hoci som si položil otázku, či tento výklad nejde nad rámec definície zmrazenia finančných prostriedkov a dvoch podmienok stanovených v nariadení č. 269/2014 (operácia, ktorá má vplyv na finančné prostriedky), na konci mojej úvahy som dospel k záveru, že zámer normotvorcu

[25] Pozri článok 7 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 269/2014.

Únie, ktorý stanovil tieto dve podmienky v definícii zmrazenia finančných prostriedkov, v skutočnosti jednoznačne smeroval k čo najširšiemu výkladu tohto pojmu. Príklad priznania dividend, ktoré je možné len ako výnimka zo zmrazenia, ide v tomto zmysle. [26]

62. Jasnosť, s akou sa Komisia vyjadrila k zmrazeniu hlasovacích práv v konsolidovanej verzii často kladených otázok, ktorú sprístupnila členským štátom, príslušným vnútroštátnym orgánom a verejnosti, posilňuje tento extenzívny výklad. [27]

63. Skutočnosť, že hlasovacie právo ako také má hodnotu a „predstavuje prvok ceny, ktorá sa má zaplatiť za nadobudnutie akcií“ [28], by ho mohla zaradiť do definície „hospodárske zdroje“ uvedenej v článku 1 písm. d) nariadenia č. 269/2014. Okrem toho, že by to nemalo vplyv na odpoveď, ktorú treba poskytnúť vnútroštátnemu súdu, sa však domnievam, že s akciami alebo certifikátmi k akciám a právami, ktoré sú s nimi spojené, by sa malo zaobchádzať rovnako.

64. Na záver sa domnievam, že zmrazenie finančných prostriedkov treba vykladať extenzívne a že v dôsledku toho vedie k zmrazeniu hlasovacích práv a práva zúčastňovať sa na zhromaždeniach. Výnimky z tejto zásady zmrazenia sú stanovené v článkoch 2a a 4 až 7 nariadenia č. 269/2014 buď priamo pre určité kategórie práv (napr. dividendy), alebo rozhodnutím príslušného orgánu členského štátu pre iné kategórie práv. Tento príslušný orgán musí rozhodnúť v každom jednotlivom prípade. Rozhodnutie, či bude hlasovacie právo a právo zúčastňovať sa na zhromaždeniach zmrazené, alebo nie, teda nemôže závisieť od riadiacich pracovníkov spoločnosti.

V. Návrh

65. Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), takto:

Článok 1 písm. f) nariadenia Rady (EÚ) č. 269/2014 zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny, zmeneného vykonávacím nariadením Rady (EÚ) 2024/1493 z 27. mája 2024, v spojení s článkom 2 ods. 1 tohto nariadenia

sa má vykladať v tom zmysle, že:

zmrazenie finančných prostriedkov, pokiaľ sa týka certifikátov k akciám, zahŕňa zmrazenie hlasovacieho práva a práva v akejkoľvek forme sa zúčastniť na zhromaždeniach držiteľov týchto certifikátov. Jediné výnimky z tohto opatrenia zmrazenia sú stanovené v článkoch 2a a 4 až 7 uvedeného nariadenia a uplatnenie niektorých z týchto výnimiek si vyžaduje povolenie príslušného orgánu členského štátu.

[26] Pozri bod 57 vyššie.

[27] Konsolidovaná verzia často kladených otázok o uplatňovaní nariadenia Rady č. 833/2014, nariadenia Rady č. 269/2014, nariadenia Rady (EÚ) č. 692/2014 a nariadenia Rady (EÚ) 2022/263 je k dispozícii v anglickom jazyku na tejto internetovej adrese: https://finance.ec.europa.eu/publications/consolidated-version_en. Pozri najmä časť B bod 1, nazvanú „Zmrazenie aktív a zákaz sprístupnenia finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov“, otázku 15 (s. 33).

[28] Pozri odôvodnenie 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/36/ES z 11. júla 2007 o výkone určitých práv akcionárov spoločností registrovaných na regulovanom trhu (Ú. v. EÚ L 184, 2007, s. 17).